Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Olga Boțan

Dosarul nr.2a-3896/2023
(2-19204427-02-2a-16102023)

D E C I Z I E

30 aprilie 2024 *****

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Anatol Pahopol
Judecători Dorin Dulghieru și Ruxanda Pulbere

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de către avocatul Russ Sergiu, în interesele lui Piankovschi Alexei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Ciobanu Eduard împotriva lui Piankovski Alexei cu privire la rezoluțiunea contractului cu revenirea părților în poziția inițială și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 iunie 2023, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către Ciobanu Eduard împotriva lui Piankovski Alexei cu privire la rezoluțiunea contractului cu revenirea părților în poziția inițială și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

1. La 26 decembrie 2019, Ciobanu Eduard s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Piankovski Alexei cu privire la rezoluțiunea contractului cu revenirea părților în poziția inițială și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii a invocat că la ***** a încheiat cu Piankovski Alexei un contract de vânzare-cumpărare a apartamentului *****, situat în*****, str. *****, la preț de 56000 euro, sumă ce urma a fi achitată de ultimul, conform pct. 4 din Contract, în rate: suma de 2000 euro la data semnării contractului, restul sumei de 54000 euro – în rate lunare a câte 3000 euro până la data de 20 a fiecărei luni.
3. Așadar, conform calculelor, până la momentul adresării cu cererea de chemare în judecată, pârâtul trebuia să fi achitat suma de 38000 euro, însă de fapt, Piankovski Alexei a achitat doar suma de 18000 euro. Astfel, timp de mai bine de 12 luni consecutive, Piankovski Alexei a încălcat termenul de plată a ratelor contractuale.
4. În temeiul celor expuse, Ciobanu Eduard a solicitat încasarea de la Piankovski Alexei în beneficiul său a sumei de 38000 euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

5. Ulterior, Ciobanu Eduard a înaintat împotriva lui Piankovski Alexei și pretenția privind încasarea în beneficiul său a dobânzii de întârziere în mărime de 4535 euro, calculată pentru o perioadă de întârziere de până la 27 octombrie 2020.
6. La 31 ianuarie 2023 avocatul Negrei Nicolae, acționând în interesele lui Ciobanu Eduard a modificat obiectul acțiunii, solicitând declararea rezoluțiunii contractului nr. 5661 din ***** încheiat între Ciobanu Eduard și Piankovski Alexei, cu revenirea părților la poziția inițială, precum și încasarea de la Piankovschi Alexei în beneficiul lui Ciobanu Eduard a cheltuielilor de judecare a cauzei în mărime de 20000 lei în calitate de asistență juridică și suma de 27964 lei cu titlu de taxă de stat.

Poziția instanței de fond:

7. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 iunie 2023 s-a admis cererea de chemare în judecată integral, s-a rezoluționat contractul nr. 5661 din ***** de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. *****cu nr. cadastral *****, cu suprafața totală de ***** m.p., situat în*****, str. *****, încheiat între Ciobanu Eduard și Piankovski Alexei, cu revenirea părților la poziția inițială, s-a obligat Piankovski Alexei să restituie lui Ciobanu Eduard bunul imobil - apartamentului nr. *****cu nr. cadastral *****, cu suprafața totală de ***** m.p., situat în********** str. *****, iar Ciobanu Eduard – să restituie lui Piankovski Alexei suma de 18000,00 (optsprezece mii,00) euro, achitată cu titlu de rate pentru prețul apartamentului, s-a încasat de la Piankovski Alexei în beneficiul lui Ciobanu Eduard suma de 27964,00 (douăzeci și șapte mii nouă sute șaizeci și patru,00,00) lei cu titlu de taxă de stat și suma de 20000,00 (douăzeci mii,00) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.
8. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 septembrie 2023 s-a corectat eroarea mecanică din cuprinsul dispozitivului hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 iunie 2023 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ciobanu Eduard împotriva lui Piankovski Alexei la rezoluțiunea contractului cu revenirea părților în poziția inițială și compensarea cheltuielilor de judecată, și anume în alineatul 4 (patru) al părții dispozitive din cuprinsul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 iunie 2023, din: „ ... suma de 28200,00 (optsprezece mii,00) euro,...”, în suma corectă:” ... suma de 27800 (douăzeci și șapte mii opt sute,00) euro, achitată cu titlu de rate pentru prețul apartamentului.”

Solicitarea apelantului:

9. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 iunie 2023 avocatul Russ Sergiu, în interesele lui Piankovschi Alexei a declarat apel împotriva acesteia, solicitând casarea hotărârii și emiterea unei hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Ciobanu Eduard împotriva lui Piankovski Alexei cu privire la rezoluțiunea contractului cu revenirea părților în poziția inițială și compensarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților:

10. În motivarea cererii de apel, avocatul Russ Sergiu, în interesele lui Piankovschi Alexei, invocînd prevederile art. 166 alin. (2) lit. h), 176 alin. (1) lit. d), 267 lit. a), 185 alin.(1) lit. q) ale Codului de procedură civilă, a menționat că instanţa de fond urma să scoată de pe rol acţiunea reclamantului, pe motiv că reclamantul nu a respectat procedura prealabilă de soluţionare a cauzei stabilită de contractul contestat, or, în conformitate cu prevederile p. 20 al contractului de vînzare-cumpărare din *****, părţile contractante au convenit asupra faptului că toate litigiile apărute în temeiul prezentului contract vor fi soluţionate pe cale amiabilă şi doar în cazul în care nu vor fi soluţionate în mod amiabil se vor soluţiona de instanţa judecătorească.
11. La fel, a indicat că în acţiunea sa de modificare a acțiunii reclamantul a menționat că a expediat în adresa pîrîtului o declaraţie de rezoluţiune a contractului în litigiu, care însă poate fi considerată ca o propunere de soluţionare amiabilă a litigiului, dar care nu a fost recepţionată de către pîrît.
12. De asemenea, instanța de fond greşit a ajuns la concluzia că în speţa dată au fost întrunite condiţiile legale pentru rezoluţiunea contractului. Or, în cadrul examinării fondului s-a constatat că între părţi cu adevărat a fost încheiat contractul de vînzare-cumpărare din ***** a apartamentului nr. *****de pe str. *****,*****, precum și s-a stabilit că pînă în prezent vînzătorului Ciobanu Eduard nu i s-a achitat în întregime preţului apartamentului, însă, s-a constat şi faptul că neachitarea preţului în întregime se datorează comportamentului de rea-credinţă a reclamantului Ciobanu Eduard, care refuză să-l contacteze pe Piankovski Alexei şi să primească banii cheş de la acesta.
13. A mai menționat că în cadrul examinării fondului s-a stabilit că în realitate reclamantul Ciobanu Eduard nu doreşte să primească mijloacele băneşti, ci să recapete înapoi bunul imobil, care deja este considerabil îmbunătățit, cu o valoare mult mai mare, datorită lucrărilor de reparaţie efectuate de către Piankovski Alexei pe parcursul a 4 ani cît îl deţine în proprietate, lucrările efectuate fiind recunoscute și de intimat, circumstanțe ce nu trebuiesc probate.
14. Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 926 alin. (1) al Codului civil, este imposibilă rezoluţiunea contractului de vînzare-cumpărare din *****, or efectul principal al rezoluțiunii este restituirea reciprocă a prestaţiilor, însă în cazul de faţă este imposibilă restituirea prestaţiilor corelative. Astfel, efectul rezoluţiunii contractului în litigiu ar fi ca cumpărătorul Piankovski Alexei să restituie vânzătorului Ciobana Eduard bunul procurat, iar vînzătorul să restituie cumpărătorului acele sume de bani pe care deja le-a primit efectiv.
15. Conform contractului în litigiu apartamentul a fost vîndut la preţul de 56000 euro, iar conform probelor prezentate la momentul de faţă apartamentul valorează deja 105795 euro, conform raportului de evaluare nr. RE-110-03-2023 din 20 martie 2023. Prin urmare, este evident că restituirea reciprocă este imposibilă în cazul de faţă.
16. La fel, a remarcat apelantul că partea reclamantă nu a argumentat în ce constă neexecutarea esenţială a contractului, prin prisma art. 916 alin. (1) din Cod civil, având în vedere că mai mult de jumătate de preţ a fost achitată de către debitor. Creditorul avea toate posibilităţile legale să-şi încaseze forţat restanţa, precum şi dobînzile de întîrziere legale, prejudiciul cauzat de inflație etc.

17. De asemenea, a considerat că operarea rezoluţiunii în cazul de faţă este imposibilă din motivul că reclamantul nu a îndeplinit şi o altă condiţie impusă de lege pentru a putea cere rezoluţiunea şi, anume, nu i-a înmânat lui Piankovski Alexei o notificare cu stabilirea unui termen suplimentar de executare potrivit art. 917 al Codului civil. În acţiunea sa reclamantul a menționat că în loc de notificare a încheiat cu pîrîtul o tranzacţie de împăcare la faza executării, însă această tranzacţie nu poate fi considerată ca o notificare în sensul art. 917 din Codul civil.
18. Prin referința asupra cererii de apel, reprezentantul intimatului Ciobanu Eduard, avocatul Negrei Nicolae, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond, invocând că argumentul precum că nu s-a respectat calea prealabilă în proces este absolut neîntemeiată, odată ce această cale a fost respectată, atît la iniţierea procesului, cît şi ulterior la modificarea acţiunii.
19. De asemenea, a indicat că Piankovschi Alexei, contestând hotărârea de încasare a datoriei din 10 martie 2021 cu apel, la 20 iulie 2021 în cadrul biroului executorului judecătoresc Natalia Doagă a încheiat procesul-verbal de conciliere, prin care părţile au convenit ca Piankovschi Alexei să achite faţă de creditor doar datoria de bază în sumă de 38000 euro, în cîteva tranşe cîte 10000 euro lunar pînă la data de 6 a fiecărei luni. Astfel, după încheierea tranzacţiei Piankovschi Alexei avea posibilitatea să vireze banii, atît cheş, cît şi prin virament bancar în adresa executorului judecătoresc fapt nerealizat și anume Ciobanu Eduard mereu își cerea banii înapoi.
20. Cu privire la faptul că apartamentul deja nu este acela care a fost în momentul vînzării-cumpărării, suportând îmbunătățiri, la fel îl consideră neîntemeiat, or în acest sens nu a fost prezentat nici o probă concludentă, utilă, care ar demonstra acest fapt, cum ar fi un raport de expertiză merceologică în construcție. De asemenea, a concretizat cu referire la raportul prezentat de apelant că din anul 2018 pînă în anul 2023 valoarea preţurilor bunurilor imobile s-a majorat şi anume acest motiv stă la baza majorării valorii de piaţă a apartamentului şi nicidecum presupusele îmbunătățiri invocate de Piankovschi Alexei, iar probele prezentate nu au nici o legătură cu apartamentul menționat.
21. De asemenea, a relevat că argumentul indicat în cererea de apel precum că Ciobanu Eduard a recunoscut careva lucrări de reparaţie pretins a fi efectuate de Piankovschi nu poate fi reţinut, or Ciobanu Eduard a declarat în prima instanţă că Piankovschi Alexei a demolat careva pereţi în apartament şi nicidecum nu a efectuat o reparaţie a acestuia.
22. A mai menționat că potrivit contractului de vînzare-cumpărare din *****, conform punctului 4 obligaţia de a achita ratele a devenit scadentă la 20 iunie 2020, iar plata care la moment nu a fost achitată constituie suma de 28200 euro adică mai mult de jumate din preţul apartamentului. De la data scadenţei pînă la data modificării acţiunii în instanţa de fond adică 31 ianuarie 2023, s-a scurs un termen de 2 ani şi 7 luni, termen în care Piankovschi Alexei a recurs la contestarea actelor judecătoreşti şi nu la executarea obligaţiilor contractuale, or în cazul în care ultimul nu era de acord cu penalităţile şi dobînzile stabilite iniţial prin hotărâre şi convenite ulterior prin

tranzacţia încheiată la executor, acesta urma să achite măcar datoria contractuală, fapt ce nu a realizat.

23. În ședința instanței de apel, avocatul Russ Sergiu, în interesele apelantului Piankovschi Alexei, a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu trimiterea cauzei la rejudecare, având în vedere că în proces nu a fost atrasă și coproprietara Paniotov Nathaly, care este fosta soție al apelantului.
24. În ședința instanței de apel, avocatul Negrei Nicolae și intimatul Ciobanu Eduard, au solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond. Totodată, avocatul Negrei Nicolae în interesele intimatului Ciobanu Eduard a menționat că într-adevăr, este o omisiune cu privire la faptul că nu a fost atrasă în proces coproprietara Paniotov Nathaly, însă continuă să susțină poziția expusă în referință, solicitând respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel:

25. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil consideră că cererea de apel este pasibilă de admis cu casarea hotărârii primei instanțe și trimiterea cauzei spre judecare, din următoarele motive.
26. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă „*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit. d) şi i)”.*
27. Conform dispozițiilor art. 388 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă *„hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces”.*
28. Art. 118 alin. (3) și (5) din Codul de procedură civilă stabilește că *„circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate. Instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor”.*
29. În conformitate cu art. 373 din Codul de procedură civilă *„instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra*

tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.

30. Colegiul civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
31. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
32. În opinia Colegiului, prima instanță, judecând cauza a încălcat normele de drept procedural, făcând posibil ca prin hotărârea pronunțată să se aducă atingere drepturilor, intereselor și obligațiilor unor persoane neantrenate în proces.
33. Instanța de apel subliniază că obiectul acțiunii înaintate de Ciobanu Eduard constituie declararea rezoluțiunii contractului nr. 5661 din ***** încheiat între Ciobanu Eduard și Piankovski Alexei, cu revenirea părților la poziția inițială și, respectiv, încasarea de la Piankovski Alexei în beneficiul lui Ciobanu Eduard a cheltuielilor de judecare a cauzei.
34. Astfel, prin hotărârea examinată s-a rezoluționat contractul nr. 5661 din ***** de vânzare – cumpărare a apartamentului nr. *****cu nr. cadastral *****, cu suprafața totală de ***** m.p., situat în*****, str. *****, încheiat între Ciobanu Eduard și Piankovski Alexei, cu revenirea părților la poziția inițială, iar ca efect s-a obligat Piankovski Alexei să restituie lui Ciobanu Eduard bunul imobil menționat supra, iar Ciobanu Eduard – să restituie lui Piankovski Alexei ratele achitate pentru procurarea apartamentului.
35. Totodată, din suportul probatoriu Colegiul atestă că potrivit pct. 10 din contractul nr. 5661 din *****, încheiat între Ciobanu Eduard și Piankovski Alexei, cumpărătorul Piankovski Alexei a declarat că cunoaște prevederile art. 20, 21 ale Codului familiei și că dobîndește bunul imobil cu titlu de proprietate comună în devălmășie, fiind *****la momentul semnării prezentului contract cu Paniotov Nathaly, născută la *****.
36. De asemenea, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile pentru efectuarea tranzacțiilor proprietari ai apartamentului nr. *****cu nr. cadastral *****, cu suprafața totală de ***** m.p., situat în*****, str. *****, sunt Piankovski Alexei și Paniotov Nathaly, înscriere efectuată în baza contractului de vînzare/cumpărare nr. 5661 din *****.
37. În conformitate cu art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă „*parte în proces (reclamant sau pîrît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios”*

38. Potrivit art. 62 alin. (1) din Codul de procedură civilă *„coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea cauzei implică soluţionarea chestiunii cu privire la drepturile sau obligaţiile mai multor reclamanţi şi/sau pîrîţi atunci cînd: a) obiectul litigiului îl constituie drepturile şi obligaţiile comune ale mai multor reclamanţi sau pîrîţi; b) drepturile şi obligaţiile reclamanţilor sau pîrîţilor decurg din aceleaşi temeiuri de fapt sau de drept”*.
39. Alin. (2) a aceluiași articol stabilește că *„ca urmare a constatării temeiurilor coparticipării procesuale obligatorii, instanţa judecătorească va înştiinţa, din oficiu sau la cererea participanţilor la proces, pe toţi coreclamanţii şi copîrîţii despre posibilitatea de a interveni în proces. Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea participantului la proces privind înştiinţarea coparticipantului poate fi atacată odată cu fondul cauzei”*.
40. Colegiul reține că, din conținutul normei de la art. 62 din Codul de procedură civilă urmează că coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea cauzei implică soluționarea chestiunii cu privire la drepturile sau obligațiile mai multor pârâți numai în cazul în care sunt întrunite cumulativ două condiții, și anume: 1) dacă obiectul litigiului îl constituie drepturile şi obligaţiile comune ale mai multor pârâți și 2) dacă drepturile şi obligaţiile pârâților decurg din aceleași temeiuri de fapt sau de drept.
41. Conform art. 567 din Codul civil *„în cazul în care dreptul de proprietate aparţine concomitent mai multor persoane fără ca vreuna dintre ele să fie titularul unei cote-părţi ideale din bunul comun, proprietatea este comună în devălmăşie. Proprietăţii comune în devălmăşie se aplică în modul corespunzător dispoziţiile cu privire la proprietatea comună pe cote-părţi dacă prezenta secţiune nu prevede altfel.”*
42. Potrivit art. 568 din Codul civil *„fiecare coproprietar devălmaş are dreptul de a folosi bunul comun potrivit destinaţiei acestuia, fără a limita dreptul celorlalţi coproprietari dacă în contract nu este prevăzut altfel”*.
43. Conform art. 570 din Codul civil *„fiecare din coproprietarii devălmaşi poate dispune de bunul mobil proprietate comună în devălmăşie dacă acordul încheiat între ei nu prevede altfel. Pentru actele de dispoziţie asupra bunurilor imobile proprietate comună în devălmăşie este necesar acordul scris al tuturor coproprietarilor devălmaşi. Actul juridic de dispoziţie încheiat de unul dintre coproprietarii devălmaşi poate fi declarat nul dacă se face dovadă că cealaltă parte ştia sau trebuia să ştie despre acordul care limitează dreptul de dispoziţie, despre faptul că ceilalţi coproprietari devălmaşi sînt împotriva încheierii actului juridic sau că nu a fost cerut acordul la înstrăinarea imobilelor.”*
44. În corespundere cu art. 20 alin. (1) al Codului familiei *„bunurile dobîndite de către soţi în timpul căsătoriei aparţin ambilor cu drept de proprietate în devălmăşie, conform legislaţiei”*.
45. Așa dar, Colegiul, reținând cele constatate și raportându-le la prevederile normelor legale menționate *supra*, conchide că la caz sunt întrunite condițiile coparticipării obligatorii, or, în măsura în care prin acțiunea înaintată se solicită rezoluțiunea contractului nr. 5661 din ***** de vânzare – cumpărare a apartamentului nr. *****cu nr. cadastral *****, situat în*****, str. *****, încheiat între Ciobanu Eduard și

Piankovski Alexei, cu revenirea părților la poziția inițială, iar contractul fiind încheiat în timpul căsătoriei dintre Piankovski Alexei și Paniotov Nathaly, bunurile imobile dobândite cad sub regimul proprietății bunurilor în devălmășie, precum și dreptul de proprietate al Paniotov Nathalyei este înscris în Registrul bunurilor imobile, astfel obiectul litigiului îl constituie drepturile comune ale lui Piankovski Alexei și Paniotov Nathalyei, precum și acestea decurg din aceleași temeiuri de fapt.

46. Colegiul atestă că, din materialele cauzei, contrar normelor menționate *supra*, nu urmează că Paniotov Nathaly a fost înștiințată de instanță despre posibilitatea de a interveni în proces în calitate de copârât, or, normele legale stabilesc expres obligația instanței din oficiu, ca urmare a constatării temeiurilor coparticipării procesuale obligatorii, de a înștiința copârâtul despre posibilitatea de a interveni în proces.
47. Colegiul civil subliniază că, în conformitate cu art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă *„circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate”.*
48. La fel, potrivit art. 185 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă *„Judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, soluţionează problema intervenirii în proces a coreclamanţilor, copîrîţilor şi intervenienţilor”.*
49. Prin prisma art. 183 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, implicarea în proces a altor persoane este necesară pentru stabilirea corectă a componenţei participanţilor la proces Neîndeplinirea acestei sarcini, în faza pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, are ca efect comiterea erorilor judiciare.
50. La caz, Completul judiciar, conchide că instanța de fond pripit a judecat cauza, ne fiind soluționată chestiunea privind înștiințarea Paniotov Nathalyei despre posibilitatea de a interveni în proces în calitate de copîrît.
51. Colegiul acceptă că problema intervenirii în proces putea fi ridicată de însăşi părțile în proces, în special pârâtul Piankovski Alexei, însă această circumstanţă nu exclude obligaţia instanţei de judecată în virtutea rolului său diriguitor, să ceară părţii să facă precizările necesare, să pună în discuţia părţilor orice împrejurare de fapt sau de drept care duce la soluţionarea litigiului peste apărările şi susţinerile părţilor din acţiune, referinţă şi alte obiecţii, luând în considerare faptul că în conformitate cu art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
52. De altfel, în cazul în care părţile au o atitudine confuză în privinţa circumstanţelor care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei, instanţa, în temeiul legii materiale care urmează a fi aplicată, va explica părţilor care circumstanţe au importanţă pentru soluţionarea cauzei şi cui îi revine obligaţia de a le dovedi.
53. De notat că, neantrenarea în proces a persoanei, atunci când prin judecarea cauzei și mai ales prin efectul executării hotărârii judecătorești se pot aduce atingere intereselor acesteia, reprezintă o violare vădită a dreptului la un proces echitabil, garantat de art.

6 CEDO și constituie temei legal necondiționat, de sine stătător și invocat din oficiu de casare a hotărârii cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

54. Completul judiciar consideră imposibilă corectarea erorii admise de către prima instanță în condițiile procedurii prevăzute de către legislația procesuală, motiv pentru care cauza urmează a fi restituită spre rejudecare în instanța de fond.
55. La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să țină cont de cele indicate, să verifice şi alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet şi obiectiv, conform exigențelor art. 130 Cod de procedură civilă, probele administrate pe dosar şi în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material, care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală şi întemeiată.
56. În conformitate cu prevederile art.385 lit. d), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de către avocatul Russ Sergiu, în interesele lui Piankovschi Alexei.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 iunie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Ciobanu Eduard împotriva lui Piankovski Alexei cu privire la rezoluțiunea contractului cu revenirea părților în poziția inițială și compensarea cheltuielilor de judecată și se trimite cauza spre rejudecare, în aceeași instanţă, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Dorin Dulghieru

Ruxanda Pulbere